

at man kan følge med nu om dage, og det er ikke kun på arbejdsmarkedet, det er så sandelig også i den almindelige dagligdag.

Problemet i den forbindelse er, som det også blev strejft af ministrene, at der er en del af befolkningen, som ikke deltager i tilstrækkeligt omfang i voksen- og efteruddannelser. Det er stadig væk først og fremmest de mennesker, der i forvejen er korttidsuddannede, som i mindre udstrækning deltager.

Vi er også enige med ministrene i, at det er vigtigt at understrege, at voksenuddannelse og efteruddannelse er uddannelser og kurser, der strækker sig fra, hvad vi kan kalde personlighedsudviklende kurser på højskoler og daghøjskoler, over kurser på VUC med en mere formel kompetence til rene erhvervsrettede uddannelser på tekniske skoler, handelsskoler og AMU-centre.

Dermed kan man sige, at voksen- og efteruddannelser simpelt hen er en mangfoldighed af uddannelser, og at det ikke kun er én slags uddannelse, vi taler om. Problemet ligger, som jeg allerede har nævnt, først og fremmest hos en del af de korttidsuddannede. Der er tale om et vist underskud af uddannelse, som det tilsyneladende er svært at hale ind. Det giver nogle problemer.

For det første er der risiko for, at de bliver udstødt af arbejdsmarkedet. For det andet betyder det, at det danske samfund med denne manglende efteruddannelse mangler uddannet arbejdskraft. For det tredje betyder det, at de borgere, der ikke får så megen uddannelse, er vanskeligere stillet med hensyn til at øve indflydelse og med hensyn til i det hele taget at deltage i hele samfundslivets mange aspekter.

Dertil kommer så, at samfundet i disse år bevæger sig stærkt i retning af et informations- og servicesamfund med ændrede krav og udfordringer, som både påvirker arbejdsmarkedet og dagligdagen i øvrigt. Dertil kommer endelig hele internationaliseringen.

Samtidig er det jo også sådan, at informationsformidlingen atomiseres, så der stilles større og større krav om, at den enkelte har et helhedssyn på problemerne og et overblik. Når den personlige kompetence udvikles, skabes der nemlig mulighed for, at den enkelte også kan få indflydelse på sin egen tilværelse.

De korttidsuddannede har ikke tradition for at uddanne sig i så stort omfang efterfølgende, og det gælder tilsyneladende specielt de korttidsuddannede mænd, der ikke har særlig tilbø-

jelighed til at uddanne sig, medmindre der er tale om rent faglig uddannelse. Jeg tror, det var en faglig tillidsrepræsentant på en central post, der engang ironisk sagde, at rigtige mænd ikke går på efteruddannelse, og dertil kan man så svare: Jo, netop rigtige mænd går på efteruddannelse!

Virksomhederne har også en tilbøjelighed til generelt at sende de i forvejen højere uddannede på kurser, mens det i mindre udstrækning gælder de korttidsuddannede. Der må vi så sige, at fremtidens efteruddannelse kræver, at man fremmer enhver form for efteruddannelse, og det drejer sig ikke kun om faglighed.

Det er vigtigt, at virksomhederne er opmærksomme på det, og det er der mange virksomheder der er. Det drejer sig om at fremme selvstændighed, omstillingsevne, fleksibilitet, initiativ, forståelse for den nye teknologi, samarbejdsevne, motivation, metodekendskab, produktionsforståelse, kvalitetsbevidsthed, sprogfærdighed og i det hele taget en almindelig interesse for, at samfundet udvikler sig, og at man skal følge med denne udvikling for at kunne forstå den.

Det er også lidt af et problem, at den faglige efteruddannelse prioriteres i forhold til den almene uddannelse, og dér er det efter vores opfattelse vigtigt at understrege, at begge dele er vigtige, og at den almene uddannelse også har stor betydning for det, vi traditionelt vil kalde den faglige uddannelse.

Vi ser også i forbindelse med brug af uddannelsesorlov, at en række medarbejdere, når det drejer sig om selvvalgt af uddannelse, netop vælger den almene uddannelse, og det tror jeg ikke er udtryk for, at man ikke interesserer sig for den faglige uddannelse, men netop, at man opfatter uddannelse og efteruddannelse meget bredt.

Samarbejdet med de forskellige uddannelsesinstitutioner, der tilbyder voksen- og efteruddannelse, har i hvert fald i de senere år været igennem en positiv udvikling, for man må nok sige, at det tidligere har knebet noget med samarbejdet mellem på den ene side AMU-centrene og på den anden side VUC-kurserne. AMU-centrene har nok i for ringe udstrækning været fleksible over de nye krav og behov, på samme måde som VUC-kurserne også har haft et behov for at blive mere fleksible og indrette sig efter, at man skulle have uddannelser af kortere varighed.